

5916

Kopie No. 2

REFERENTIE No:

6112

INFORMATIEKOPIE:

m, t, s, dgpz
poad, z
dbi, -/pl
doa, -/op
dio, -/pz
chef dnw
plv.chef dnw
chef dvb
gs
z.e.bot
mp

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN
CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

12 juni 1962

BESTEMD VOOR:

min. v. b.z.

Dir./Afd.: *Ami/pl*

Visie:

Ag. No:

5111

Dossier:

912.13 MWG / 20.000

DATUM VAN AFZENDING:

12 juni 1962

912.13 MWG / 20.000
N.Y.

AFKOMSTIG VAN: canberra

PARAAF/OPM:

GEHEIM

volgt samenvatting van gesprek van sir garfield barwick met soebandrio op het vliegveld kemajoran op 28 mei. verslag van vijf foliovelen werd mij in excerpt voorgelezen, waarvan ik uiteraard niet alle bijzonderheden kan herinneren, doch het onderstaande geeft de voornaamste strekking weer.

soebandrio zeide thans reeds met barwick te willen praten omdat hij tijdens het bezoek van laatstgenoemde begin juli waarschijnlijk afwezig zou zijn.

barwick stelde op de voorgrond dat australia 'strongly disapproves extent and violence' van indonesia's gebruik van geweld. indien indonesia prijs stelde op goede betrekkingen met australia diende het hieraan een einde te maken.

soebandrio repliceerde dat geweld het enige is wat op nederland indruk maakte en nederland tot concessies kon bewegen. aanvankelijk had indonesia zich beperkt tot infiltratie van vrijwilligers, doch gemerkt dat zulks geen indruk maakte op nederland. daarop was men overgegaan tot het zenden van para's. hiervan bevonden zich tussen de 900 en 1000 in nederlands nieuw guinea doch hun instructies waren uitsluitend defensief op te treden (sic) en zich slechts te verdedigen wanneer zij werden aangevallen. indien de nederlandse houding hardnekkig bleef, zou men zo nodig meer strijdkrachten moeten sturen.

barwick zeide bericht te hebben ontvangen dat nederland thans bereid was te onderhandelen op basis van het bunkerplan. was indonesia dit ook? zo ja, dan was er toch geen aanleiding meer het geweld voort te zetten.

soebandrio: nederland heeft bij aanvaarding voorbehoud gemaakt dat dit niet mag impliceren preconditionie overdracht van het bestuur. wat betekend dit voorbehoud? van jones had men daarover geruststellende mededelingen ontvangen. men heeft echter nog geen vertrouwen in de nederlandse goede trouw en wilde derhalve eerst via oe thant nagaan wat het nederlandse voorbehoud precies betekende alvorens voorbereidende besprekingen voort te zetten. wanneer officiële onderhandelingen eenmaal aanvingen, zouden ook deze nog langdurig en moeizaam zijn, aangezien de nederlanders hardnekkig waren

GEHEIM

1027-11-61 130517-1

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, e Richtlijnen). tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan.

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-2-

Ref. No.: 6112

Rubricering:

GEHEIM

en men iedere concessie met grote moeite uit hen moest persen.

soebandrio betoogde vervolgens dat indonesie eigenlijk niet speciaal geïnteresseerd was in het bezit van nederlands nieuw guinea (sic), maar het ging om het principe van voltooiing van de indonesische revolutie. had indonesie eenmaal het bestuur over nederlands nieuw guinea, dan kon het zich permitteren royaal standpunt in te nemen. zo zou men het ontwikkelingswerk van nederland voortzetten en was men bereid de nederlanders, die wilden, te laten blijven. ook zou men tijdens de onderhandelingen redelijke garanties geven voor volksuitspraak van papoea's. mochten deze na enige ervaring van indonesisch bestuur niet bij indonesie willen blijven dan zou men hen daartoe niet dwingen. nederlandse vrees voor het ontstaan van congo-toestanden bij overdracht van het bestuur is ongegrond. indonesie is gereed om onmiddellijk het bestuur over te nemen en ingeval van ongeregelheden terstond 5000 man binnen te vliegen voor ordenhandhaving.

barwick stelde tegenover soebandrio's benadrukking, dat het alleen om een principe ging, dat andere landen ook hun principes hadden en indonesie deze harerzijds diende te respecteren. wat amerika en australie betrof waren deze principes dat men nimmer een oplossing van een internationaal geschil mocht afdwingen met geweld en voorts dat de status van enig gebied in overeenstemming diende te zijn met de wensen van de plaatselijke bevolking. australie had zich steeds op het standpunt gesteld dat het de nederlandse souvereiniteit erkent en uit dien hoofde ook iedere overeenkomst zou erkennen, welke tussen nederland en indonesie zou worden bereikt, mits niet door geweld of bedreiging met geweld. werd een oplossing bereikt met geweld dan moest australie zich zijn standpunt ten aanzien van deze oplossing voorbehouden. het is derhalve indonesisch belang strijdkrachten niet verder op te bouwen en geweld te stoppen.

barwick wees erop dat nederland zich bereid had verklaard haar strijdkrachten niet verder uit te breiden, mits indonesie dit ook niet deed, waarop soebandrio repliceerde dat nederland hiertoe slechts bereid was na voltooiing van haar versterkingsplan, waarvan niemand de omvang kende. op dezelfde wijze kon indonesie zich heel goed bereid verklaren haar strijdkrachten niet verder op te bouwen na voltooiing van eigen versterkingsplan.

samenvattende indruk external affairs is, dat beide ministers hun standpunt hebben uiteengezet en verdedigd zonder dichter bij elkaar te zijn gekomen.

mijn commentaar: ik geloof dat zegsman mij een juiste weergave verstreekte en geen belangrijke punten heeft verzwegen, aangezien hij voorlas zowel uit het verslag van barwick's secretaris als van de australische ambassadeur.

GEHEIM

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-3-

Ref. No.: 6112

Rubricering: **GEHEIM**

totaal indruk, welke ik kreeg, was dat soebandrio de bekende lijn van sweet reasonableness heeft gevolgd, doch met weinig succes, en dat barwick zijnerzijds krachtiger en duidelijker stelling heeft genomen tegen de indonesische agressie dan ik had durven hopen.
over huidig denken op external affairs sein ik afzonderlijk.

de beus 137 ++

GEHEIM

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbinding w vervaardigd.

1. Op een codeber. mag telegr. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt vold. (zie Richtlijnen).

REFERENTIE No:

6100

INFORMATIEKOPIE:

m, t, s, dgpz,
 poad, z
 dbi, -/pl
 doa, -/op
 dio, -/pz
 chef dnw
 plv.chef dnw
 chef dvb
 gs
 z.e.bot
 mp

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No. 2

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28

TEL Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

12 juni 1962

BESTEMD VOOR:

min. v. b.z.

Dir./Afd.: *Am/PL*

Visie:

Ag. No: *5112*Dossier: *912.13 NN9 / Jhon*

DATUM VAN AFZENDING:

12 juni 1962

AFKOMSTIG VAN: canberra

PARAAFOFM: *N.J.***GEHEIM**

huidig denken op external affairs inzake indonesische nieuw guinea politiek houdt rekening met twee mogelijkheden

a. indonesie wil inderdaad, zoals soebandio het tegenover barwick heeft doen voorkomen (mijn 137), tot oplossing door onderhandelingen komen doch wantrouwt of nederland hiertoe werkelijk bereid is op basis bunker-plan.

in dit geval is het een kwestie van overkomen van wederzijds wantrouwen hetgeen niet onmogelijk lijkt.

b. soekarno heeft aanvankelijk het bunker-plan slechts aanvaard in de verwachting dat nederland het zou verwerpen. nu nederland het tegen verwachting aanvaardt, verhoogt hij snel zijn prijs (conform hitler te godesberg) om iets extra's in de wacht te slepen.

heb er op gewezen dat suppositie a weinig waarschijnlijk, aangezien nederlands antwoord volkomen duidelijk maakt dat wij bereid zijn te onderhandelen op basis van het bunker-plan, doch zonder a priori eeuwige indonesische preconditionie van bereidheid tot bestuursoverdracht aanvaarden.

heb voorts gewezen op derde mogelijkheid

c. soekarno wenst in het geheel geen oplossing via onderhandelingen doch slechts via wapengeweld.

men erkent deze mogelijkheid doch meent dat zij in praktijk niet veel afwijkt van b, aangezien soekarno toch in ieder geval zijn gewapende inspanning zal willen beperken tot minimum nodig om ons tot capituleren te bewegen.

doordenkende over consequenties verschillende supposities meent external affairs in geval a. militaire druk tijdelijk zal stoppen. huidige pauze in para-landingen zou hierop kunnen wijzen.

in gevallen b. en c. zal militaire druk toenemen hetzij door hervatting para-landingen hetzij door amfibische landing, tot welke indonesie beide in staat.

de beus 138 ++

GEHEIM